

Nr 39.

Av herr **Björkman** i Norrköping m. fl., om höjning av det i statsverkspropositionen under rubriken populärvetenskapliga föreläsningar äskade anslag.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under rubrik: Populärvetenskapliga föreläsningar föreslagit riksdagen bl. a. att till understöd åt anstalter och föreningar, som anordna populärvetenskapliga föreläsningar, anvisa på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 ett reservationsanslag av 100,000 kronor samt att medgiva att av anslaget må enligt av Kungl. Maj:t fastställda villkor användas vissa belopp till angivna ändamål. Skolöverstyrelsen hade med utförd motivering hemställt om förslag till riksdagen att för nämnda tid för ändamålet bevilja ett anslag av 225,000 kronor, ävensom att vissa angivna bestämmelser måtte meddelas rörande anslagets användning och fördelning. Herr statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet hade visserligen förklarat, att de skäl, som av skolöverstyrelsen andragits till stöd för dess anslagsäskande, syntes behjärtansvärda ävensom förklarat, att han fullt erkände den betydelsefulla insats som den med hjälp av ifrågavarande statsanslag bedrivna föreläsningsverksamhet gjort till folkbildningens höjande. Han förklarade jämväl att avseende finge fästas å den uppgift verksamheten i fråga måste anses hava särskilt under rådande arbetsbrist. Men han erinrade även om att, då hänsyn till statens ekonomiska ställning i många fall varit utslagsgivande i fråga om ecklesiastikdepartementets framställningar under åttonde huvudtiteln, så även syntes böra bliva fallet beträffande förevarande anslagskrav, varföre han efter att hava i fråga om de statsfinansiella synpunkterna rådgjort med chefen för finansdepartementet ansåg sig böra gå så långt i minskning av anslagets belopp, att ett anslag föresloges beräknat efter ett helårsbelopp av allenast 200,000 kronor.

Den beskärning av skolöverstyrelsens anslagsäskande, som i statsverkspropositionen skett, har inom föreläsninganstalterna och för deras verksamhet särskilt intresserade kretsar väckt de största bekymmer.

Uttryck härför har givits i skrivelser, som till enskilda medlemmar av riksdagen ingått, utvisande att, därest ej det av skolöverstyrelsen föreslagna belopp för föreläsningsverksamheten anvisades, farhågor förelågo för föreläsningsverksamhetens uppehållande i nuvarande omfång och för dess utveckling. Till dessa farhågor ansluta vi oss till alla delar. Enligt vad vi inhämtat (Bil.) hava ansökningar om anslag från ifrågavarande anslag för år 1922 redan inkommit från 593 anstalter (däribland arbetarnes bildningsförbund med dess olika avdelningar), vilka anstalter redan för år 1921 haft anslag, samt från 105 anstalter, vilka ännu ej kommit i åtnjutande av anslag. Därest nu anslaget skulle fastslås till det av Kungl. Maj:t föreslagna belopp, skulle med säkerhet ett stort antal av dessa anstalter ej kunna uppehålla eller upptaga föreläsningsverksamheten, särskilt när i betraktande måste tagas, att ortsbidragen ofta ställas i viss proportion till statsbidraget. Minskas detta eller utgår det icke, kommer säkerligen ortsbidraget att röna samma reduktion, eventuellt bortfalla. En dylik tillbakagång i denna så betydelsefulla verksamhet skulle dock enligt vårt förmenande kunna, även om den endast temporärt ägde rum, vara av obotlig skada. Och säkerligen skulle det fordras många års ansträngningar, innan verksamheten åter komme upp på dess nuvarande ståndpunkt. Vi hålla därför före, att statsmyndigheterna böra under nuvarande förhållanden göra allt för att detta anslag bör utgå med det belopp som skolöverstyrelsen föreslagit och hemställa,

att riksdagen måtte besluta att för ifrågavarande anslag bevilja ett reservationsanslag av 225,000 kronor, ävensom att de av skolöverstyrelsen angivna bestämmelser måtte meddelas för anslagets användning och fördelning.

Stockholm den 18 januari 1922.

<i>G. A. Björkman.</i> i Norrköping.	<i>Th. af Ekenstam.</i>	<i>Karl Ward.</i>
<i>Ivar Vennerström.</i>	<i>Adolv Olsson,</i> Gävle.	<i>A. Olsson,</i> Mora.
<i>O. Johansson,</i> Edsbyn.	<i>Karl Magnusson,</i> Kalmar.	<i>C. G. Olsson,</i> Golvvasta.
<i>Dan Poppius.</i>	<i>Cl. Lindskog.</i>	<i>K. A. Westman.</i>
<i>Malte Sommelius.</i>	<i>Karl Starbäck.</i>	<i>P. Valerius Olsson.</i>

Bilaga.

	Begärt an- slag för 1922 av anstalter, som hade anslag 1921.	Anstalter, som ej haft anslag 1921, begära från 1922.		Begärt an- slag för 1922 av anstalter, som hade anslag 1921.	Anstalter, som ej haft anslag 1921, begära från 1922.
Stockholms stad ...	5	—	Älvsborgs län	22	7
Stockholms län.....	25	3	Skaraborgs »	19	6
Uppsala »	14	2	Värmlands »	32	2
Södermanlands län	27	10	Örebro »	33	5
Östergötlands län...	20	3	Västmanlands län...	30	2
Jönköpings län.....	26	6	Kopparbergs » ...	38	8
Kronobergs »	22	6	Gävleborgs » ...	23	6
Kalmar »	41	2	Västernorrlands län	21	5
Gottlands »	2	2	Jämtlands län...	7	1
Blekinge »	15	2	Västerbottens » ...	30	4
Kristianstads »	31	5	Norrbottnens » ..	20	2
Malmöhus »	46	6		<hr/>	<hr/>
Hallands »	27	4	Arbetarnes bild-	592	105
Göteb. o. Bohus län	16	6	ningsförbund.....	1	

